

УДК 330.131.7

Т. Корлюк

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

СУТНІСТЬ РИЗИКУ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ТА ЗАРУБІЖНІЙ ДОВІДКОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Різноманітність теорій ризику зумовлює необхідність визначення поняття у довідковій літературі. В «Економічному словнику-довіднику» за редакцією д.е.н., проф. С.В. Мочерного вказано, що економічний ризик – ризик, пов’язаний з невизначеністю, непередбаченістю, випадковістю поведінки суб’єктів ринкових відносин, що може задати збитків підприємцю. А.Г. Завадський, Г.В. Осовська, О.О. Юшкевич у праці «Словник економічних термінів: менеджмент, маркетинг, підприємництво» визначили ризик як непевність у можливих витратах. А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк, Т.С. Смовженко у «Фінансовому словнику» під ризиком розуміють усвідомлену можливість небезпеки виникнення непередбачених втрат очікуваного прибутку, майна, грошей у зв’язку з випадковими змінами умов економічної діяльності, несприятливими обставинами. У «Фінансовому словнику-довіднику» за редакцією М.Я. Дем’яненка ризик – це ймовірність зазнати втрат очікуваної економічної (фінансової) користі або прямих збитків через появу непевної (випадкової) події. А.Т. Головкин, В.Ф. Кобзар, О.О. Науменко – автори «Словника фондового ринку» – розглядають ризик як рівень загрози збитків, які можуть статися внаслідок якоїсь несприятливої події, або ймовірність неотримання очікуваного прибутку чи навіть часткову або повну втрату коштів, які вкладено в цінні папери. В.Е. Коломойцев в праці «Універсальний словник економічних термінів: інвестування, конкуренція, менеджмент, маркетинг, підприємництво» визначає ризик як ставлення інвестора до можливості заробити або втратити гроші.

У англо-російському та російсько-англійському словнику «Финансы и инвестиции» ризик визначено як те, що підлягає вимірюванню, ймовірності зазнати збитки чи не використати вигоду. С.І. Ожегов під ризиком розуміє можливу небезпеку та дію на успіх в надії на сприятливий результат (приймаючи на себе неприємності, що можуть відбутися). Ризик у страхуванні розглядається як міра небезпеки чи вираження середнього розміру можливого збитку за певний проміжок часу. Б.А. Райзберг, Л.Ш. Лозовський, Е.Б. Стародубцева ризик трактують як небезпеку, загрозу, що зумовить деякі можливі події, небезпеку виникнення шкоди, збитків. А.Б. Борисов у економічному словнику ризик визначає як випадковість або небезпеку, які носять можливий, а не відворотний характер і можуть бути причинами збитків. В економічній енциклопедії під ред. Л.І. Абалкіна ризик – це невизначеність, що пов’язана з прийняттям рішень, реалізація яких відбувається тільки з часом. Ів Бернар, Жан-Клод Коллі у праці «Толковый экономический и финансовый словарь. Французская, русская, английская, немецкая, испанская терминология», що перекладено з французької мови під редакцією Л.В. Степанова, ризик визначено як елемент невизначеності, який може позначитись на діяльності того чи іншого господарюючого суб’єкта або на здійсненні будь-якої економічної операції.

Аналіз вітчизняної та зарубіжної довідкової літератури дозволяє зробити висновок, що найчастіше під поняттям “ризик” розуміють елемент невизначеності господарських операцій, небезпеку отримання негативного результату та вказують на притаманність ймовірнісного характеру ризику. Різні підходи до визначення ризику зумовлені сферами діяльності, де може виникати ризик залежно від суб’єктивних та об’єктивних чинників.